

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Robert Wróblewski
Sędziowie:	SSA Wiesław Pędziwiatr (sprawozdawca) SSA Cezariusz Baćkowski
Protokolant:	Iwona Łaptus

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marii Walkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2012 r.

sprawy **Z. B. P.** oskarżonego z art. 280 § 2 kk oraz

(...) oskarżonego z art. 280 § 2 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 28 lutego 2012 r., sygnatura akt III K 396/11

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz. adw. S. L. (1) 600 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu Z. P. z urzędu w postępowaniu odwoławczym podwyższone o 138 zł stawki podatku od towarów i usług,

III. stwierdza, że wydatki związane z postępowaniem odwoławczym ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Środzie Śląskiej oskarżył Z. P. i K. K. o to, że;

w nocy z 06 na 07 czerwca 2011 roku w C., gmina Ś. działając wspólnie i w porozumieniu z K. W. K., grożąc H. P. pozbawieniem życia i posługując się przy tym nożem oraz używając przemocy polegającej na biciu pięściami po twarzy i kopaniu po brzuchu, zabrał w celu przywłaszczenia na jego szkodę pieniądze w kwocie 500 złotych,

tj. o czyn z art. 280 § 2 kk

w nocy z 06 na 07 czerwca 2011 roku w C., gmina Ś., działając wspólnie i w porozumieniu ze Z. P., grożąc H. P. pozbawieniem życia i posługując się przy tym nożem oraz używając przemocy polegającej na biciu pięściami po twarzy

i kopaniu po brzuchu, zabrał w celu przywłaszczenia na jego szkodę pieniądze w kwocie 500 złotych, przy czym dokonał zarzucanego mu czynu będąc dwukrotnie uprzednio karany wyrokiem, m.in. Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 11 czerwca 2008 r., sygn. akt II K 45/08 za czyn z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 69 § 1 kk, art. 69 § 2 kk, art. 70 § 2 kk i art. 73 § 2 kk na karę 1 roku pozbawienia wolności, wykonanej na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej z dnia 30 maja 2011 r. oraz z dnia 10 stycznia 2011 r. sygn. akt II K 309/10 za czyn z art. 158 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 i § 3 kk, art. 69 § 1 i § 2 kk, art. 70 § 2 kk i art. 73 § 2 kk na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat,

to jest o czyn z art. 280 § 2 kk

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2012 roku w sprawie III K 396/11 Sąd Okręgowy we Wrocławiu, orzekł, że;

I. uznaje oskarżonych K. K. i Z. P. za winnych popełnienia czynu opisanego w części wstępnej wyroku stanowiącego przestępstwo z art. 280 § 2 kk i za to wymierza im kary: wobec oskarżonego K. K. na podstawie art. 280 § 2 kk 3 (trzech) lat pozbawienia wolności, a wobec oskarżonego Z. P. na podstawie art. 280 § 2 kk w zw. z art. 60 § 2 pkt. 2 kk i art. 60 § 6 pkt. 2 kk 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt. 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza oskarżonemu Z. P. na okres próby lat 5 (pięciu);

III. na podstawie art. 73 § 1 kk oddaje oskarżonego Z. P. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

IV. na podstawie art. 72 § 1 pkt. 4, 5 kk i art. 72 § 2 kk zobowiązuje oskarżonego Z. P. w okresie próby do podjęcia starań o uzyskanie stałej pracy zarobkowej, powstrzymania się od nadużywania alkoholu, oraz o naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego H. P. kwoty 500 zł. (pięciuset) zł. w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku;

V. na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza oskarżonym K. K. i Z. P. na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności okresy ich zatrzymań i tymczasowych aresztowań od dnia 11 lipca 2011 r. do dnia 28 lutego 2012 r.;

VI. na podstawie art. 230 § 2 kpk zwraca dowody rzeczowe złożone w depozycie Komendy Powiatowej Policji w Ś.: nóż kuchenny zarejestrowany pod nr Drz 224/11 pod poz. 1 – H. P., oraz bluzę koloru granatowego zarejestrowaną pod nr Drz 334/11 pod poz. 1 – Z. P.;

VII. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. S. L. (2) kwotę 1549, 80 zł. brutto tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą obronę z urzędu;

VIII. zasądza od oskarżonego Z. P. na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych w kwocie na jego przypadającej w tym wymierza mu opłatę w kwocie 300 zł., natomiast zwalnia oskarżonego K. K. od ponoszenia kosztów sądowych zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

Nie pogodził się z wyrokiem Sądu Okręgowego oskarżyciel publiczny, który na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 444 k.p.k. zaskarżył go na niekorzyść obu oskarżonych w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Skarżący, na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k., art. 437 § 1 k.p.k. oraz art. 438 pkt. 3 i 4 k.p.k. zarzucił:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o karze, polegający na wysnuciu z okoliczności dotyczących osoby oskarżonego Z. P. i jego czynu mylnego wniosku, iż w niniejszej sprawie nawet najniższa kara przewidziana za przestępstwo z art. 280 § 2 kk w wymiarze 3 lat pozbawienia wolności byłaby wobec Z. P. karą niewspółmiernie surową i w konsekwencji uznaniu, iż zachodzą przesłanki do zastosowania wobec oskarżonego instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary i wymierzenia mu za przestępstwo z art. 280 § 2 kk kary 2 laty pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, podczas gdy wnikliwa i właściwa analiza

okoliczności zarówno podmiotowych jak i przedmiotowych dotyczących oskarżonego jak i przypisanego mu czynu prowadzi do wniosku przeciwnego,

II. rażąco niewspółmierność orzeczonej wobec oskarżonego K. W. K. kary 3 lat pozbawienia wolności wynikającą z niedostatecznego uwzględnienia okoliczności obciążających, a w szczególności stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, właściwości i warunków osobistych oskarżonego oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych, które kara ma osiągnąć wobec sprawcy, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, przy nadmiernym nadaniu znaczenia okolicznościom łagodzącym i dyrektywie wychowawczego oddziaływania kary wobec przestępców młodocianych, co w konsekwencji doprowadziło do wymierzenia oskarżonemu zbyt łagodnej kary za zarzucone mu przestępstwo.

Stawiając te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania w części dotyczącej oskarżonego Z. P., w stosunku zaś do oskarżonego K. W. K. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie mu kary 6 lat pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Nie podzielono oceny wyroku Sądu I instancji wyrażonej w skardze oskarżyciela publicznego. Zarzuty stawiane zaskarżonemu wyrokowi, a zwłaszcza ich umotywowanie mają swą wagę. Należy zgodzić się z twierdzeniami apelującego, w zakresie, w jakim odnosi się do orzeczenia o karze wobec Z. P., o wyjątkowości instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary sformułowanej w art. 60 k.k. Przywołane w apelacji judykaty ze wszech miar słusznie wskazują na konieczność wystąpienia okoliczności ponadprzeciętnych, wyjątkowych, nadzwyczajnych, które uprawniają Sąd orzekający do wymierzenia kary poniżej dolnej granicy ustawowego wymiaru kary za przestępcze zachowanie.

Wyrokujący w sprawie Z. P. Sąd, dostrzegł szereg okoliczności, które upoważniały do postąpienia w sposób wyrażony w rozstrzygnięciu o karze w stosunku do tego oskarżonego. Wszystkie te, o których w apelacji pisze Prokurator, zostały dostrzeżone przez Sąd I instancji i były one brane pod uwagę w toku wymierzania kary Z. P..

Odmienne jednak wagę tych okoliczności ocenił apelujący oskarżyciel publiczny.

Nie przekonał jednak Sądu Apelacyjnego skarżący, że ocena dokonana przez Sąd meriti jest nietrafną, a wymierzona temu oskarżonemu kara jest karą rażąco niesprawiedliwą. Prawdą jest, że oskarżeni działali w sposób zaplanowany i z premedytacją, nie można także zaprzeczyć że naruszyli poczucie bezpieczeństwa pokrzywdzonego w stopniu istotnym, skoro został on zaatakowany we własnym domu, gdzie powinien czuć się bezpieczny. Nie można jednak przyjmować jak czyni to skarżący, że prośba Z. P. o nie zawiadomienie policji to tylko i wyłącznie chęć uniknięcia odpowiedzialności karnej, choć motywacja taka jest oczywiście dominująca. Należy jednak pamiętać i o tym, że oskarżony ten przeprosił pokrzywdzonego i dopiero łącznie uwzględnione te okoliczności pozwalają na stwierdzenie, że oskarżony, choć chciał uniknięcia odpowiedzialności karnej to jednak swym zachowaniem dał wyraz oceny swego postępku, jako czynu niegodnego. Sąd I instancji odwołuje się w swym orzeczeniu także do postąpienia oskarżonego w toku rozprawy i podkreśla, że i wówczas oskarżony przeprosił pokrzywdzonego. Obserwacje z rozprawy związane z bezpośrednim kontaktem Sądu z zachowaniami osób w niej uczestniczących nie są bez znaczenia. Tego rodzaju zachowania, których doświadcza Sąd I instancji nie są dostępne dla Sądu odwoławczego, a mają one znaczenie w zakresie ocen o szczerości żalu i okazanej skruchy. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny przyjmuje domniemanie słuszności wyroków I instancji, to jest odmawia im swej aprobaty jedynie w razie stwierdzenia, że są (mogą być) niesprawiedliwe. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 września 2000 roku II AKa 154/00, KZS 2000/10/37). Tak jednak w zakresie kary zasadniczej w stosunku do oskarżonego nie jest. Nie może wpływać na ocenę trafności rozstrzygnięcia o potrzebie nadzwyczajnego złagodzenia kary w stosunku do Z. P. fakt, że to nie on sam, a jego rodzina podjęła próbę zrekompensowania wyrządzonej pokrzywdzonemu szkody majątkowej i wyrządzonej mu krzywdy. Trudno przypuszczać, aby takie działanie odbyło się poza wiedzą i zgodą oskarżonego, wręcz przyjęć należy, że tylko z powodu jego prośby bliscy zdecydowali się na takie właśnie zachowanie. To zaś świadczy o pojawieniu się szansy na całkowite usatysfakcjonowanie pokrzywdzonego i likwidację skutku przestępczego zachowania oskarżonego.

Naprawienie szkody oraz zadośćuczynienie krzywdzie to wszak podstawowe cele kary określone w art. 53 § 2 k.k. Należy więc uznać, że podjęte działania po stronie oskarżonego winny być zauważone oraz upoważniały one Sąd I instancji do potraktowania ich jako istotnych dla oceny wyjątkowości sytuacji przy wymierzeniu kary Z. P.. Powiązanie tego faktu z zachowaniami oskarżonego przepaszającego ofiarę przestępstwa tworzyło wyjątkową sytuację, która musiała być rozpatrywana także przez pryzmat zachowań oskarżonego w toku przestępczej akcji w nocy z 6 na 7 czerwca 2011 roku. Choć oskarżony, w początkowej fazie zajścia, był podobnie agresywny jak K. K. (2) to jednak to po jego stronie pojawiła się refleksja, gdy drugi ze sprawców posługując się nożem terroryzował pokrzywdzonego. Mimo stanu nietrzeźwości Z. P. starał się wyrwać nóż koledze. Pozwala to na przyjęcie uświadomienia sobie po jego stronie możliwych tragicznych skutków tego przestępstwa i chęci ich uniknięcia. Połączenie tych okoliczności tworzyło w tym konkretnym przypadku, wspólnie z pozostałymi przesłankami wskazanymi przez Sąd I instancji, wyjątkową sytuację upoważniającą do stwierdzenia, że wymierzona temu oskarżonemu kara pozbawienia wolności winna być nadzwyczajnie złagodzona.

Odmierna ocena tego rozstrzygnięcia wyrażona w apelacji Prokuratora nie została uznana a w konsekwencji i postulat skarżącego nie mógł zostać spełniony.

Podobnej ocenie należy poddać wniosek, jaki sformułował apelujący wobec rozstrzygnięcia o karze w stosunku do K. K..

Sąd I instancji w sposób przekonujący uzasadnił swe orzeczenie o wysokości wymierzonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności. W żadnym razie nie można zgodzić się z twierdzeniem, że kara 3 lat pozbawienia wolności wymierzona, zwłaszcza sprawcy, który w chwili obecnej nie ma jeszcze nawet 22 lat jest rażąco łagodną. Nawet uprzednia karalność oskarżonego, przez pryzmat przebiegu zdarzenia i jego skutków, które choć dotkliwe w sferze psychicznej dla pokrzywdzonego oraz w zakresie materialnym także dolegliwe, nie upoważnia do stwierdzenia, że kara wymierzona temu oskarżonemu razi łagodnością. Każde pozbawienie wolności winno być czynione z rozważą, aby nie doszło do zaprzeczenia istotnych funkcji kary, jakie winna ona spełniać, w tym zwłaszcza do sprawcy młodocianego wobec którego dominującą winna być prewencja indywidualna oraz wychowawcza rola kary (art. 54 § 1 k.k.). Sąd I instancji właściwie ocenił zarówno okoliczności przemawiające przeciwko oskarżonemu (jego bardziej agresywną rolę w toku czynu, uprzednią karalność, przeciętną opinię w miejscu zamieszkania) jak i trafnie dostrzegł okoliczności łagodzące (okazany żal i skrucha, postawa w toku śledztwa i rozprawy). Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd I instancji nie uznał działania K. K. pod wpływem alkoholu, jako okoliczności przemawiających na jego korzyść, podobnie zresztą w odniesieniu do Z. P.. Stwierdził jedynie, że alkohol doprowadził obu mężczyzn do bezmyślnego i bez większej refleksji przestępczego zachowania. Fakt, że obaj byli pod wpływem alkoholu jest w powszechnej praktyce sądowej okolicznością od zawsze przemawiającą na niekorzyść sprawców i tak też jest w tej sprawie. Natomiast, to że alkohol rozhamowuje emocje, pomniejsza możliwości racjonalnego myślenia, ogranicza refleksję czyniąc działania i podejmowane decyzje bezmyślnymi jest oczywistością i tak też widział je w toku wyrokowania Sąd I instancji.

Nie może budzić także wątpliwości i to, że już tylko ustalenie, że sprawcy napadu rabunkowego na mieszkańca społeczności wsi, z której się wywodzili jest w odbiorze społecznym działaniem wychowawczym. Trudno przyjąć, iżby takie zachowania były akceptowane a sprawcy traktowani z takim samym szacunkiem jak osoby przestrzegające porządku prawnego. Jeśli nadto K. K. (2), o którym społeczność ta, stosunkowo nieliczna i co za tym idzie dobrze poinformowana, musi odbyć bezwzględnie karę pozbawienia wolności i to w rozmiarze 3 lat, to wychowawcze cele kary bezwzględnej za to zachowanie zostaną w sposób oczywisty osiągnięte. Okazuje się bowiem, że za popełnione przestępstwo sprawca musi trafić do więzienia. Nie można także zapominać, na co zresztą zwracał uwagę oskarżyciel w apelacji, że oskarżony nie tylko odbyć będzie musiał karę obecnie orzeczoną, ale także tę, która wobec niego została zarządzona do wykonania.

Reasumując, uznano wymierzoną temu oskarżonemu karę za sprawiedliwą, bo nie razi ona łagodnością i jest właściwą odpłatą za zachowanie oskarżonego.

Orzeczenie o kosztach pomocy prawnej świadczonej K. K. w toku postępowania odwoławczego ma swą podstawę w art. 29 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o adwokaturze (Dz. U. Nr 16, poz. 124 z p. zm.) i § 19 w zw. z § 14 ust. 2 pkt. 5 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1348 z p. zm.).

Podstawę rozstrzygnięcia o wydatkach poniesionych w postępowaniu odwoławczym stanowił przepis art. 636 § 1 k.p.k.

Wszystkie przytoczone wyżej rozważania doprowadziły Sąd odwoławczy do rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.